

POKROK ZÁPADU

PUBLISHED WEEKLY

Entered at the Post Office at Omaha, Neb., as second class mail matter.

Published by Pokrok Publishing Co., 1809-1811 Howard St.—Tel. 2918.

Subscription by mail — \$1.00 per year.

Vydává: Vydavatelská Spol. Pokroku. V. A. C. BURNŠ, ředitel.

1809-1811 Howard ul. — Telefon 2918.

Předplatné \$1.00 na rok. De Čech \$2.00 na rok.

Adresujte jednoduše

POKROK ZÁPADU
OMAHA, NEB.

Omaha, Neb., 10. července 1907.

Slavnostní dny pátého sletu všesokolského již minuly. Byly neobyčejně velikolepé a podíleli se na nich zástupci všech evropských vzdělaných národů. Poštovní zprávy eo nejdříve sdělily nám bližší podrobnosti o velikém svátku našeho národa a není pochybnosti, že oznámí nám množství věcí, z nichž jako řádní příslušníci českého národa budeme se upřímně těšiti. Do Prahy sjeli se zástupci nejmočnějšího a nejvýznamnějšího evropského tisku, viděli onen mohutný rozmach malého, ale duchem silného národa, viděli onu sílu a nadšení českých národních vojsk, poznali i kulturní život náš a zajisté — budou-li spravedlivými — postarají se, aby o malém našem národě vědělo se více, než ví se až dosud. Dnes účastníci rozjízďejí se ku svým domovům a není pochyby, že odnášejí se mnohé a mnohé dojmy. Za nedlouho uvítáme opět ve svém středu americké boree, kteří ukázali několikrát svoji zdatnost a způsobilost a kteří zajisté cestu za oceán nekonali zbytečně. Viděli české Sokolstvo v práci v plné síle a nadšení a dostatečnou měrou poznali, co znamená přísna kázeň a láska k společné věci. Jest našim největším přáním, aby trochu onoho nadšení přinesli i k nám sem za moře a snažili se svých zkušeností využívat ku prospěchu zdejší větve sokolské. Jen tak poslání jejich bude mít nějaký význam.

Sjezd svobodomyšlných vyvolal v časopisectvu českoamerickém četné sjezdové úvahy. Mnohé z nich teprve nyní poněkud vrhají světlo do chaosu, který trval v prvních dnech sjezdových. Tomu, kdo sjezdu neúčastnil se osobně, bylo velice těžko jednání sjezdu posuzovati, chtěl-li aspoň poněkud býti spravedlivým. Dnes teprve možno říci, že sjezd ten pro americké Čechy nebyl bez významu. Když už ničeho jiného nepřísl, stačí nám faktum, že začíná se čileji a hlouběji o podstatě svobodomyšlnosti přemýšlet a že začíná se mluvit nyní soudněji, promyšleněji a rozumněji než kdykoli před tím. Sjezd otevřel oči mnohým z upřímných svobodářů a zasilil jim, jež slibuje vzkříšiti. Sjezd odkryl škrabošku z mnohých "také svobodářů" a vážně otřásl půdou pod nohama jejich. Na sjezdu ukázala se šarlatánská část svobodomyšlných, bohužel dosud u vesla se nalézajících, v úplné nahotě. Po právu odsouzen nemravný "svobodomyšlný" tisk, který přinášením krvavé široké vrstvy znepravuje a i to budíž práci sjezdové přičteno ku etí. Podotýkáme však, že k nově zvolenému širšímu výboru svobodomyšlných valné důvěry nemáme, poněvadž jsme přesvědčeni, že bude kráčet i nadále v pověstných "třicetiletých" kolejkách. Na faktu tom nezmění pranic to, že sjezd prohlásil se pro tu či onu reformu. Nejzajímavější událostí po-

sjezdovou je náhlý obrat v smýšlení o dru. Bartoškoví. Bartošek to byl, který přinesl trochu nových, zdravějších proudů. Bartošek to byl, který zabránil tomu, aby sjezd nevrhl se v směšnou komedii. A ten Bartošek, který byl pravým štěstím pro sjezd, dán byl jistou částí svobodomyšlných do klatby. Ale nechme o tom mluvit "New Yorkské Listy": "Nemáme sice ještě přímých zpráv od dra. Bartoška, ale jak se zdá, dopadne ten jeho referát ve staré vlasti dosti podivně. To bylo plánu, než přijel, jak bude cestovati po Spoj. Státech a povzbuzovati svobodomyšlnost, jmenovala se celá řada měst, kde bude přednášeti a nyní, jakoby se byla přes to převálila obrovská vlna oné starověké feky Léthy, která měla tu záračnou sílu, že rozdávala zapomenutí. A přece vše, co dr. Bartošek přednesl, bylo ryze svobodomyšlné, mimo to je sekretářem sekce, která náleží k těmž mezinárodnímu Svazu Volné Myšlenky, ke kterému také my echeeme přistoupiti, je mužem, který si dal práci dlouhých studií a vynasnažil se, aby si dokonale vědecky podložil své přesvědčení svobodářské — nuže, co se to stalo? Vzpomínáme si na jeden z prvních obrazů českého umělce Holárka, který představuje revolučního předáka, odváděného pod guilotinu. Obraz ten měl název "Miláček věřejšího dne." Dr. Bartošek byl také takovým miláčkem dne, ale jen do sjezdu." I zde na západě mluvilo se mnoho o tom, že sem dr. Bartošek bude pozván, ale nyní není o tom ani slychu. Každému dobře známo jest, proč se tak děje. Dr. Bartošek jistě částí svobodomyšlných šlendriánů nahlédl do karet, řekl své slovo o jejich práci a byl hlavní příčinou toho, že různé krásné plány, které pro zisk a prospěch několika jednotlivců měly býti provedeny, obrátily se v dým. Leč i to, že začhráfi se svobodomyšlností ukázali také druhou tvář, bude sloužiti nám ku prospěchu. Mnozí již dnes soudí o nich jinak, mnozí prohlédnou v době nejbližší. Všeho do času a také musí přijiti co nejdříve doba, kdy učiněn bude konec kramaření s lidskou důvěřivostí a šlendriánství s důvěřivou lidskou duší.

PROCESS PROTI STANDARD OIL COMPANY.

Že bohatství nepřináší vždy štěstí, o tom nejlepší příklad můžeme dáti miliardářem Rockefellerem. Jak známo, Rockefeller nahromadil majetku jako snad žádný druhý na světě. Z té příčiny, že je bohat, nenávidí jej lidé a protože peněz těch nenabyl zrovna nejpoctivějším způsobem, má neustále zápletky se soudy. A nikdo zajisté nepopře, že starost má více, než kterýkoliv chudý člověk.

Standard Oil Co., jejíž zakladatelem a největším majitelem je Rockefeller, zlíčila konkurenční svoji na sta podobných podniků. A nyní je takřka jedinou společností, která v Americe celý obchod s olejem má v rukou. Čtenářům našim dobře je známo, že kongress před časem vynesl zákon, kterým nařizuje se přesně, aby železnice za dovoz zboží štály všem svým zákazníkům stejně. Ale železnice jako obyčejně zákon ten nevezaly si příliš k srdci. Se Standard Oil Co. uzavřely železnice smlouvy, jimiž se zavázaly výše zmíněné společnosti, že zboží její dovážeti budou laciněji, než společností konkurenčním. Rozumí se samo sebou, že následkem laciného dovozu mohla Standard Oil Co. la-

ciněji olej prodávati konsumentům a takovým způsobem vytlačila z obchodu mnohé neodvislé olejové podniky.

Za tyto přestupky pohnána byla Standard Oil Co. před soud a s ní zároveň i železnice, které společnosti této srážky poskytovaly. Před několika týdny chicagská velkoporota uznala Standard Oil Co. v 1406 případech vinou z přijímání srážek od železničních společností a soudce odsoudil výše jmenovanou společnost v každém případě k \$20,000 pokuty, což jest úhrnem \$29,240,000. Značná pokuta tato každého nanejvýše překvapila. Standard Oil Co. se ovšem z rozsudku odvolala. V těchto dnech však okresní žalobce Sims oznámil, že Standard Oil Co. v nových 4,068 případech porušila zákon a z té příčiny žádá, aby znovu byla dána v obžalobu. Kdyby i nyní za každý přestupek usouzeno bylo jí pokuty \$20,000, byl by nucen petrolejový trust zaplatiti dalších \$81,360,000, což by s výše udanou částkou činilo \$110,600,000.

Předpokládá se, že i nyní porota ve všech případech uzná Standard Oil Co. vinnou, poněvadž soudce Landis zavrhl žádost právníků, obhajujících trust, aby všech 4,068 případů shrnuto bylo v jeden. Nejmenší pokuta v každém jednotlivém případě jest \$1,000. Kdyby i ta nejmenší pokuta vyměřena byla petrolejovému trustu, činilo by to přece jenom \$4,068,000. Nová obžaloba vztahuje se na srážky, které poskytovaly následující železnice: Chicago Alton, Chicago, Burlington & Quincy a Lake Shore & Michigan Southern. Rovněž i tyto dráhy pohnány budou před soud, aby se z přestupků těchto zodpovídaly.

Elkinsova oprava tohoto zákona vyloučila jakýkoliv trest žaláře, ale zákon Hepburnův zavedl trest omezenou. Jest nyní otázkou, udály-li se tyto přestupky před uvedením do platnosti Hepburnova zákona, anebo až potom. Jestliže staly se v době, kdy zákon ten uveden byl v život, snadno se může státi, že úředníci Standard Oil Co. dostanou se za mříže.

Stanovisko obhajoby Standard Oil Co. jest, že uvedené přestupky není možno trestati žalářem, nýbrž pouze pokutou. V této otázce rozhodnuto bude definitivně nejvyšším spolkovým soudem. Soudce Landis, který dobře znám je svou energií, prohlásil, že se síly jeho stačí, postará se, aby zákon zvíťazil dokonale nad svěřepou mocí trustů.

AMERIČTÍ ČECHOVÉ V PRAZE.

O velikolepém uvítání první výpravy Čechů amerických zmínil jsem se již v čísle minulém. Bylo neobyčejně srdečné a jak správně napsáno bylo, ukázalo se znovu, že pravdiva jsou slova, jež napsána jsou v průběhu domu Náprstkova, "U Halánků" zvaném, na Betlémském náměstí v Praze: "Co srdce pojí, moře nerozdvojí!"

V úterý dne 18. června dorazila do Prahy druhá americká výprava, sestávající z 25 boreů Čechů, 7 Slováků, 12 evičenek a přes půl druhého sta hostů. Jak známo, druhá výprava byla výpravou oficiální a pořádala ji Národní Jednota Sokolská. Přes rok konaly se přípravy k této výpravě. Mnozí těšili se na vlast a shledání s drahými krajanů jako malá děcka. Naši borei se tužili, se síly jejich stačily, aby v drahé vlasti ukázali tělesnou svoji zdatnost, způsobilost a sílu. Těšili se z plna srdce na ty okamžiky vel-

kolepé, kdy účastní se majestátné přehlídky českých národních vojsk.

Jsou ještě svěží dojmy po chvílích, kdy loučili jsme se s těmi, které vyslali jsme do drahé své vlasti jako naše reprezentanty. Tisíce krajanů se zarosenými zraky doprovázelo ony šťastlivce, jimž dopřáno bylo, aby účastnili se dnů velikolepých, nádherných to svátků českého národa.

Dnes již je po těch krásných dnech. Už zminěla ta čarokrásná pohádka, jejímiž krásami kochali se tisíce v minulých dnech. Naši borei oddychli si po unavující práci a rozešli se ku svým příbuzným do všech míst drahých Čech. Někteří podnikají výlety společné na různá, historicky důležitá místa. Ale zajisté každý z nich odnesl si z místa velikolepé V. olympiády sokolské dojmy silné a v srdci nadšení, s kterým vrhne se po svém návratu do nové vlasti v práci společnou.

Leč vraťme se k osudům naší druhé výpravy. Jak se z pražských listů dovídáme, vydali se Čechové američtí z Francie na cestu do vlasti v neděli dne 16. června. Až do Brodu doprovázeli výpravu delegáti Unie francouzských gymnastů pp. Sansboeuf, Leroy, Avoiron, Prevost, Lefond, Seherb, Dijou a j. Z Prahy do Brodu vyjeli drahým hostům vstříc: člen vítacího odboru br. Al. Muehlbach, bývalý místopředseda Sokola pražského, br. Vojt. Klecanda, člen slavnostního výboru a II. pokladník sletu všesokolského, a pan L. Urbánek.

Touha po brzkém spatření vlasti české byla příčinou, že Čechové američtí volili vlak, který hned po rozednění dospěl na hranice. Obyvatelé Domažlic, Plzně, Rokycan, Hořovic, Zdie atd. litovali, že v době noční nemohli drahé své krajany vše uvítati. Teprve na stanici v Berouně bylo velmi živo. O půl 4. hod. ranní shromáždili se zde členové Sokola a množství obecnstva, které bdičí americké krajany nadšeně pozdravovalo.

Příjezd plzeňského vlaku do Prahy s Čechy americkými byl ustanoven na 7 hodin 3 min. ráno, tedy v době, kdy ruch obyčejně v ulicích ještě se nerozvíjí. Ale toho dne bylo jinak. Časná hodina ranní zastala velmi rušný život v Sadové silnici a zejména na Františkově nádraží. Sokolové v kroji, občestvo všech tříd a zejména dámy, zaujali veškeré prostory rozsáhlé nádražní budovy a nejen zde, plno bylo i v celé Sadové silnici od nádraží k Václavskému náměstí a i zde převléké množství občestva očekávalo, aby projevovalo nadšení a pozdrav drahým krajanům z Nového světa zaoceánského.

Na peroně sešli se členové předsednictva České obce sokolské br. dr. J. Scheiner, Rud. Bílek, dr. J. Vaníček, A. Očenášek, dr. K. Heller, dále členové vítacího odboru s br. drem. Balabanem, odboru ubytovacího s br. Kolátem, hospodářského odboru s br. Stanisl. Havlíkem, členové odboru zábavního a zpravodajského, dále p. poslanez red. Jos. Anýž, místopředseda zahraničního odb. Národní rady konsul m. a. Korbel, jednatel P. Al. Svojsík, dr. Vr. Černý, dr. Auerhahn, tajemník Seifert a j. v. Poněvadž na peron dostavilo se množství občestva, utvořili členové Sokola pražského a jednot okolních špalír, jimž měli Čechové američtí projít od vlaku do čekárny první třídy. Aranžování uvítání výpravy, které se velice osvědčilo, provedl předseda železničního odboru br. Čmroust, vrchní revident státní dráhy, je-

hož přání a pokyny v příčině propůjčení místností a všech opatření ochotně splnil přednosta stanice p. inspektor Guber.

Přesně v ustanovený čas vjel plzeňský vlak do nádraží pražského. Členové výpravy stáli u oken vagonů a mávali praporky a v tom už rozléhalo se po peroně nadšené vítání. "Sláva! Na zdar! Budte nám vítání" hlahlilo vzduchem a způsobilo ozvěnu provolávání i v Sadové třídě.

Jakmile američtí Čechové, vedlím bratra Jiedlíky (vůdce celé výpravy), bratra Jana Fryše (vůdce Sokolů), br. Ant. Myslivečka (vůdce Sokolů slovenských), rozvinuli dva prapory americké, nové a neutuchající volání "Na zdar!" rozléhalo se rozsáhlým peronem.

Špalírem obecnstva výpravu (ze 134 účastníků sestávající) vrouceně pozdravujícího, odebrali se milí a drazí krajané a rodáci peronem do prostorné čekárny první třídy, kde shromáždily se zejména četné dámy, mající připravené vonné kytice pro americké Čechy.

Když se zde všichni účastníci sešli, zvolným hlasem následující velké uvítání proslavil starosta České Obce Sokolské bratr dr. Jos. Scheiner: "Draží bratři, milé sestry, vzácní hosté! Při vstupu na zlatou a drahou půdu naší otěiny, při vstupu na zemi českou, přijmemež jménem Sokolstva českého a jménem celého národa nejvroucenější pozdrav!"

Hla, zde stojíte na prahu své otěiny, ve zdech staroslavného, stověžatého města našeho, zlaté slovanské Prahy. Stojíte na prahu a u cíle cesty své, kterou celý národ provází obdivem a vděčností k vám. Jste v samém srdci našeho národa, v samém nitru naší vlasti, jste na české půdě, dýcháte český vzduch, vzduch našich luhů a plání.

Kolem vás hlaholí čistá mluva česká, kolem vás tísni se tisícové zástupy českého lidu, který vás tiskne upřímně ve své náruči a vysílá v ústretu svůj srdečný pozdrav!"

Přijíždíte k nám, abyste s námi slavili velký svátek sokolský, přišli jste svědčiti, že vše a idea sokolská také za hranicemi i dálným oceánem jest mocnou páskou k udržení a hájení národnosti české a k zachování velkých styků v rodině, jež vás všechny tiskne ke své hrudi jako věrné syny svého národa, své otěiny.

Nechat krok váš jest pozhnáním, nechat znamená pro nás důkaz vaší nezdočné oddanosti k svému lidu, svému národu, ke své zemi, otěině, kterou vaši otcové vzdělávali a hájili a kterou s pomocí vaší bohda potomkům svým zanecháme nejen tak silnou, ale ještě silnější, mohutnější a na všechny strany upevněnou.

Přišli jste, abyste byli svědky naší radosti a slávy. S vámi i naše srdce budou plesati nad velkým dílem, které znamená bohda novou dráhu k velké budoucnosti. Buďte pozdraveni, buďte šťastni mezi námi, jsou to okamžiky, které pro vás i pro nás jsou jedny z nejsilnějších v celém životě našem. Užijte těchto okamžiků plným srdcem a přineste nadšení do své nové země, aby vše česká a mysl česká i tam pevně zakotvila a v budoucnosti mohutněla!

Vítám vás a pozdravuji srdečně na půdě české.

Buďte pozdraveni! Vám, bratři i vám, hosté, naše sokolské "Na zdar!" (Bouřlivé provolávání "Na zdar!" Mocné po- huuti.)